

nummer 3
2020

PRONK

Verwantenmagazine
van Cosis

**Dringende
behoefte aan
Gezinshuizen en
Logeerhuizen**

Werken bij Cosis in
de vakantie

Leandre Mavungu

De
onwaarschijnlijke
kracht van muziek

Op pad met...
Michel Hovinga

Koffie met...

Dylan, Justin, Margaretha en Raymond Bijlsma

“Dylan kon veel van zijn achterstand wegwerken”

Het gezin Bijlsma woont in Woldendorp, een dorpje vlak onder Delfzijl. Het ruim uitgestrekte platteland biedt behalve vergezichten ook rust. “En dat was wat ons enorm aantrok”, zegt Margaretha Bijlsma. “Ik groeide als kind op in de grote stad, en dan is Woldendorp misschien wel het tegenovergestelde, maar we zijn nog steeds blij dat we de stap om te verkassen namen.”

Het gezin Bijlsma bestaat buiten Margaretha uit vader Raymond en zonen Justin en Dylan. Dylan van 6 bezoekt een dependance van Cosis Expertisecentrum Berjarijke in Delfzijl. Het is een groep die kinderen voorbereidt op het speciaal onderwijs.

Margaretha: “Dylan was erg langzaam met zijn ontwikkeling. Toen hij twee en een half jaar was ging hij pas lopen en ook het praten begon veel later dan bij

zijn oudere broer Justin. De achterstand was wel duidelijk. Het bezoeken van de peuterspeelzaal lukte niet, dus zijn we op zoek gegaan waar Dylan het beste zou passen. Zo kwamen we bij Berjarijke terecht en dat was meteen de perfecte plek voor onze jongste. Hij kwam daar binnen als een klein kwetsbaar, verlegen vogeltje en tegenwoordig hebben we een zeer dynamische, zelfverzekerde Dylan. Op Berjarijke hadden ze zeer snel in de gaten waar de vraag bij Dylan lag. Een op-maat begeleidingsprogramma heeft hem heel veel goed gedaan en zeer gestaag werkte hij veel van zijn achterstand weg. De focus is nu op het speciaal onderwijs, omdat Dylan niet zou kunnen aarden in het klassieke basisschool model. Hij zou er verdrinken vanwege de druk. Momenteel krijgt hij veel ruimte om op zijn manier te leren en te bele-

ven. We zijn zeer content met Cosis. De communicatie is bijzonder fijn. Er is een zeer kort lijntje met de begeleiding via Whatsapp. Zo kunnen we de aanpak en de omgang perfect op elkaar afstemmen en dat is van grote waarde voor de structuur en de ontwikkeling van Dylan.” Dylan en Justin zijn dikke vrienden. Dat is te zien aan hoe ze samen voor de tv liggen te kijken en te ravotten. Ook Jack Russel terriër Roxy vermaakt zich daar prima mee. Dylan vertelt ondertussen dat hij het liefst met zijn broer het spel Minecraft op de computer speelt of grote gebouwen bouwt met legostenen. En inderdaad, dat gebeurt met een openheid van een jongen die open, nieuwsgierig en zeker in het leven staat.

Foto: v.l.n.r. Justin, Margaretha en Dylan

Inhoud

- 2 Koffie met... **Margaretha Bijlsma**
- 4 Dringende behoefte aan Gezinshuizen en Logeerhuizen
- 8 #met zorg gemaakt
- 9 COLUMN: Vakantieplannen en COVID-19 – Kijk lees luister
- 10 Drie ouders aan het woord
Verwant en medewerker tegelijk
- 11 Nieuws!
- 12 **Leandre Mavungu**
- 15 **Werken bij Cosis in de vakantie**
- 16 De onwaarschijnlijke kracht van muziek
- 18 SPRAKELOOS
- 19 Nieuws!
- 20 **Op pad met...** Lisette van der Veen
- 22 **Nieuws!**
- 23 TWEETS – LEES VERDER – KLACHTEN – COLOFON
- 24 **Pronkt** Eke houdt van haken

Gezinshuizen en Logeerhuizen

Muziek: onwaarschijnlijke kracht...

Op pad met... Lisette van der Veen

Er is een dringende behoefte
aan Gezinshuizen en Logeerhuizen

"Kinderen horen niet in een instelling"

Cosis heeft een aantal kind woonvoorzieningen. De laatste jaren groeit het besef dat deze vorm van groepswonen minder wenselijk is voor kinderen. Kinderen hebben recht op de warmte van een huiselijke setting. Kinderen hebben recht op vaste opvoeders en kinderen hebben recht op duidelijkheid en structuur. Uiteraard doen begeleiders binnen de instellingen meer dan hun best om dat te waarborgen. Toch gaat er niks boven het opgroeien in een gezin.

Bij Cosis zijn inmiddels ongeveer 25 gezins- en logeerhuizen die opgeteld een kleine 50 kinderen opvangen. Het betreft in de meeste gevallen kinderen met een verstandelijke of psychische beperking. Echter, de lijst van aangeelde kinderen groeit en er dreigt een wachtlijst te ontstaan. Er is dringend behoefte aan nieuwe gezinnen.

Tijdens de coronacrisis zag je dat aanmeldingen van kinderen plotseling veranderden in crisis vanwege de lockdown. Terwijl eerst was gezegd dat er tijd genomen zou worden voor oriënteren. De druk in gezinnen nam door de coronacrisis toe, dus de vraag om ontlasting werd groter. Wat de vraag naar gezins- en logeerhuizen vooral nijpend maakt, is dat er door corona een stilstand kwam in aanmeldingen van nieuwe gezinnen. En die stilstand is er eigenlijk nog

*foto links
Gezinshuis Oldemarkt*

steeds. Aanmeldingen van nieuwe gezinnen komen te langzaam weer op gang. De laatste beschikbare plekken worden nu gevuld. De keuze uit gezinnen wordt kleiner waardoor een geschikte match niet altijd te maken is. Daardoor blijven er kinderen op de wachtlijst staan. Het puzzeltje is steeds moeilijker te leggen. Cosis heeft de regionale media gezocht om te helpen potentiële gezinnen op te roepen het traject richting gezinshuis aan te gaan. Om het fenomeen verder toe te lichten hebben we een aantal bestaande gezinshuizen gevraagd om te vertellen wat het in de praktijk betekent.

"Kinderen mogen van ons hart en van ons huis profiteren"

Een klein paradijsje aan de rand van de bebouwde kom van Winschoten. Het is een treffende omschrijving van

de boerderij van Mieneke en Gerard Engwerda. Alles rondom de boerderij nodigt van harte uit om buiten te leven. De dieren, de vijver, de werkplaats en de tuin. Een soort vijfsterren logeerhuis.

"Of een kind nou een beperking heeft of niet, het maakt voor ons niets uit. Als we het een ontbrekend veilig en warm thuis kunnen bieden is het welkom." Mieneke en Gerard hebben veel ervaring met de gehandicaptenzorg. Hun verstandelijk beperkte zoon Bram werkt bij Cosis op de kindboerderij in Winschoten. Zelf hebben ze allebei een onderwijsachtergrond. Mieneke: "Onze boerderij biedt veel ruimte voor kinderen of jongeren om even wat rust in hun leven te ervaren. We hebben hem destijds gekocht om dagbesteding op te starten, maar dat is niet van de grond gekomen. Toen

zagen we op Facebook een oproep van Cosis voor logeer- en gezinshuizen. Daar hebben we ons voor opgegeven.” Als je een logeerhuis bent, bied je de gast de tijd en de ruimte om even op adem te komen. Daarnaast kan het ook een functie hebben voor het biologische gezin van de logé. Even energie opdoen om daarna weer fris verder te kunnen. Mieneke: “Inmiddels hebben we besloten om toch, naast het aanbod van een logeerplek, gezinshuis te worden. ‘Kom maar op’, is ons credo. Als we een kind, of het nou een beperking heeft of niet, een veilige haven kunnen bieden, doen we dat graag. De ruimte hier op de boerderij leent zich er voor. Daar mogen kinderen of jongeren die dat nodig hebben van harte van profiteren. Je hebt wel een keurmerk gezinshuis nodig. Daar moet je wel wat voor doen. We zijn op cursus geweest voordat we konden beginnen. Het vereist niet alleen dat je er voor je kinderen bent, je wordt ook geacht te rapporteren. In de bijbehorende papierwinkel gaat best veel tijd zitten. Gelukkig mogen we ook ondersteuning van Cosis verwachten en hoeven we niet alles zelf uit te zoeken. Je moet stevig

in je schoenen staan, over enige mate van draagkracht beschikken en geduld kunnen opbrengen. Voor ons geldt dat we de motivatie halen uit het feit dat je je kinderen, of in ons geval de jongeren, ziet opfleuren. Dan vergeet je als snel dat het soms zeer intensief was om daar te komen. We investeren veel, maar krijgen er ook heel veel voor terug.”

“Elk kind heeft recht op een zorgzame familie”

“Plotseling besepte ik dat ik al twintig jaar achtereen Sint Maarten loop. En aangezien onze laatste twee pleegkinderen 5 en 6 jaar zijn, lijkt het me dat dat ook nog wel een paar jaar zal doorgaan. Maar ik doe het met liefde.” Ilse Serrarens bestiert samen met haar partner Roland het gezinshuis Op Oigen Woize in een voormalig Rabobankgebouw in Oldemarkt. Zes kinderen met of zonder beperking vinden er hun thuis en met enige regelmaat loopt er ook nog een logeerkind rond. Van de drie eigen kinderen zijn er al twee het huis uit. Ilse: “De verhalen van kinderen waarvoor een nieuw thuis wordt gezocht grijpen ons aan. We hebben meteen

“Elk kind heeft recht op een zorgzame familie”

foto boven
Gezinshuis Winschoten

foto rechts
Pleeghuis Hoogeveen

iets van ‘kom maar bij ons, wij willen wel het gezin zijn waar je gelukkig mag zijn’. Ieder kind heeft recht op een familie die voor hem of haar kan zorgen. We kiezen heel bewust voor het opvangen van kinderen met een beperking. We hebben allebei een verleden in de gehandicaptenzorg en de affiniteit met de doelgroep speelt een grote rol. Het is echt genieten als je met een kind samenleeft dat stappen kan maken en dat jij daar een grote rol in kunt spelen. Niet alle kinderen hebben een beperking, maar wel een extra aandacht vragende bagage als hechtingsproblematiek of trauma. We hebben altijd goed overlegd met onze eigen kinderen of zij het wel zien zitten. Want eerlijk is eerlijk, het is niet altijd gezelligheid troef. Roland zegt altijd, ‘een kind komt niet bij ons terecht voor het hebben van een bloedneus’. Er zijn vaak trauma’s, slechte ervaringen en beschadigingen. Het kost enige tijd, soms jaren,

voordat een kind zich echt thuis durft te voelen. ‘Als je een gezinshuis begint, of het nou met een of met acht kinderen is, je krijgt er ook dubbel zoveel ouders bij. Je onderhoudt contacten met de biologische ouders. De manier waarop kan heel divers zijn, maar wij willen graag de ouders het gevoel geven dat we de zorg voor het kind samen doen. Gelukkig hebben onze eigen kinderen zich altijd hard gemaakt voor hun nieuwe broertjes of zusjes, ondanks de regelmatige stevige impact op het gezin.”

“Soms pittig, maar nooit spijt gehad”

“Een afspraak rond etenstijd? Geen probleem hoor. Als we zouden moeten vasthouden aan voorspelbaarheid dan waren we allang geen pleeggezin meer geweest. Soms is enige structuur fijn en zelfs gebaat, maar je moet ook in staat zijn om snel te schakelen naar maximale flexibiliteit.” Ada Hollander van gezinshuis Yo Vivo in Nieuwe Pekela: “We draaien al geruime tijd mee als pleeggezin, we kunnen gerust zeggen dat we zeer ervaren zijn. In die hoedanigheid word ik wel eens gevraagd om vragen te beantwoorden op een bijeenkomst voor potentiële gezinshuizen. Ik wil daar, zonder motivatie of enthousiasme weg te nemen, duidelijk maken dat het geweldig is om te doen. Waarbij je je wel bewust moet zijn van het feit dat je als gezin best wat voor de kiezen krijgt. Het gaat er om dat je er klaar voor bent. Als je denkt dat het alleen maar heel gezellig is, kun je er beter niet aan beginnen. Bij de komst van een nieuw kind moet je bijna standaard rekening houden met een jaar lang disbalans in huis. Maar begrijp me goed, het is verstandig, zeker in het belang van je toekomstige pleegkinderen dat je je enigszins bewust bent van waar je aan begint. Wij hebben, ondanks pittige periodes, nooit spijt gehad van het oorspronkelijke besluit om pleegkinderen in huis te nemen.”

Een veilige basis bieden”

Dikasa: zo heet het gezinshuis van Marieke Dikkens, haar man Matthias en hun kinderen Lars (9) en Tess (7). Sinds oktober 2019 is dit het nieuwe thuis voor de 3-jarige Liam. “Zijn leventje kende een lastige start, wij willen hem een veilige basis bieden.” Marieke: “Het is altijd mijn droom geweest. Mijn ouders waren pleegouder voor kwetsbare jongeren. Die woonden dan voor langere tijd bij ons in huis. Hoewel dit best pittig was, weet ik hoe dankbaar het is om iemand die het nodig heeft, een veilige plek te bieden. Ik besepte wel dat het vooral mijn wens was. Matthias, mijn man, moest er ook achter staan. En onze kinderen net zo goed. Uiteindelijk doe je het samen. Als gezin. Je praat er onderling over. Je schrijft een motivatiebrief, wordt gescreend en hebt nog meer gesprekken. Wat zijn onze kwaliteiten, wie past er bij ons? En wat betekent dit voor de kinderen? Het is niet erg dat zij iets moeten inleveren, maar het mag niet ten koste van hen gaan. En zeker na de voorbereidingscursus van Cosis kreeg het plaatje steeds meer vorm. We hebben altijd gezegd: als het voor één van ons niet goed voelt, dan zien we er van af.”

Een gezinshuis: iets om over na te denken?

Cosis zoekt gezinnen waar kinderen met een verstandelijke of psychische beperking op een prettige manier kunnen opgroeien. Dit kan op allerlei manieren. Een weekend logeren, deeltijd wonen of om volledig 24-uur wonen. Als gezinshuis sta je er niet alleen voor. Cosis biedt begeleiding en coaching. Ook is er scholingsaanbod voor gezinshuisouders. Het is belangrijk dat één van de ouders een zorgachtergrond heeft. Wil je een kwetsbaar kind een veilige en warme plek bieden? Informeer gerust naar de mogelijkheden. Neem contact op met Natascha Bouland (hoofd gezinshuizen) door te bellen naar 06 83 52 69 73. Of mail: gezinshuizen@cosis.nu

#metzorggemaakt

Bij Cosis maken cliënten in de WDL-locaties dagelijks met passie, liefde en kwaliteit veel mooie en verkoopbare producten. Van uniek keramiek tot professioneel drukwerk. Van openhaardhout tot de zorgvuldige demontage van oude of defecte elektrische en huishoudelijke apparaten. Onze producten zijn #metzorggemaakt.

In deze Pronk zetten we graag de producten van de hippe woonwinkel #metzorggemaakt in de etalage.

In augustus jl. opende onze woonwinkel op de begane grond van woonmall Kruit&Kramer haar deuren. Je vindt er de leukste kleine meubels en woonaccessoires.

Denk aan stoere tuinmeubels, houten krukjes, sfeervolle kaarsen, versieringen voor aan de muur, koekjes van eigen deeg en nog veel meer. Veel van onze producten maken mee-werkers binnen diverse WDL-locaties van Cosis. Kom gerust eens langs om het perfecte cadeau te kopen of gewoon iets leuks voor jezelf. Je vindt ons aan het Hoendiep 99E in Groningen.

F www.facebook.com/winkelhoendiep

Op onze website **Over Cosis > Alles over Cosis > #metzorggemaakt** is een lijst opgenomen van onze andere #metzorggemaakt WDL-locaties.

Van harte welkom bij onze winkels en verkooppunten!

Margareth Sulmann is de oudere zus van Astrid. Astrid woont in Coevorden, 'In de Goorn' en Margareth is daar lid van de cliëntenraad. Margareth is werkzaam in de jeugdzorg bij Cosis en sinds kort ook logeergezin van Cosis. Samen met haar broers en zussen heeft zij de zorg voor Astrid overgenomen van hun ouders. Dit doen zij vanuit liefde voor en met liefde voor hun zusje.

Margareth

Vakantieplannen en COVID-19

Het was een zoektocht naar een leuke maar vooral veilige vakantie dit jaar. Net zoals zoveel landgenoten willen we er graag even tussenuit met ons zusje Astrid die het syndroom van Down heeft. Elk jaar gaan we in het voorjaar naar hetzelfde vakantiepark. In het najaar kiezen we voor een heerlijke wellness in een hotel. Maar wat te doen rondom het COVID-19 virus, ofwel de coronamaatregelen? De midweek in het voorjaar kunnen we vergeten, we mogen ons zusje niet eens bezoeken, laat staan meenemen. We sturen kaartjes en skypen. We missen haar. Zij mist ons ook. Al kan ze het niet zeggen want praten doet ze niet meer sinds haar 14^e.

De eerste keer dat ik met haar skyp kijkt ze verbaasd naar mijn hoofd op het scherm. En is ze nog verbaasder als ze mijn stem hoort. Dan beseft ze dat ik het echt ben en begint ze te huilen, ik slik een brok weg en praat tegen haar, krijg alleen maar dikke tranen terug. Na een paar minuten houdt ze op en luistert naar wat ik vertel. Dat ik haar ook mis en dat ik haar kom ophalen en we naar de kapper gaan. Voorzichtig een glimlachje, ze begrijpt wat ik bedoel. We skypen vaker maar dat is het niet. We willen haar knuffelen en meenemen. En als dat dan eindelijk mag is ze echt aan een knipbeurt toe dus dat doen we als eerste.

Dan de vakantie, we gaan niet naar het hotel, zoals gepland, wel naar het huisje. Daar blijven we op onszelf, koken zelf ons eten en gaan volgens een tijdslot naar het zwembad. Ze geniet, van de aandacht, de rust en het water. Van het gekwebbel van de zusjes om haar heen. We genieten zelf ook.

Van haar grote glimlach en van het samenzijn. Want zeg nou zelf wanneer ben je als zus-sen nu een hele midweek bij elkaar?

We zijn weer bijgepraat, uitgerust en verzekerd van een zusje dat blij is....

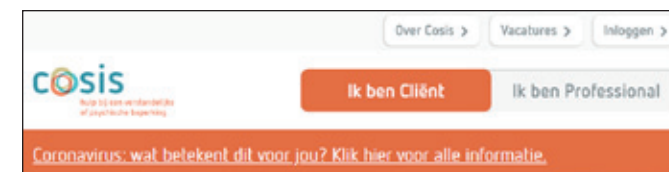
Lieve Astrid, hopelijk kunnen we volgend jaar weer gewoon doen want we kunnen jou echt niet zo lang meer missen.

KIJK LEES LUISTER

KIJK

Vanaf maart/april jl. publiceert Cosis voor cliënten en verwanten over het coronavirus op haar website. Kijk op www.cosis.nu/coronavirus voor uitleg, tips voor daginvulling, verhalen en ook video's met uitleg door Philadelphia.

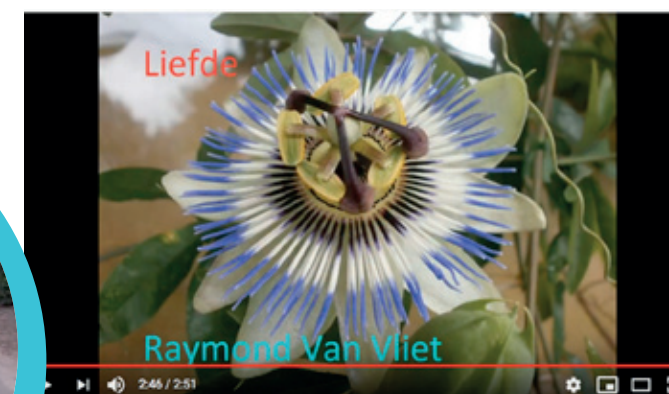

LEES

De wereld om ons heen wordt veel te ingewikkeld. Leer Zelf Online maakt begrijpelijke en toegankelijke websites en apps met informatie voor diverse kwetsbare doelgroepen. Alle maatschappelijke onderwerpen die de zelfredzaamheid vergroten, zijn hiervoor geschikt: www.leerzelfonline.nl

LUISTER

Naar het liedje *Liefde* van Raymond van Vliet, singersong-writer op <https://bit.ly/2GuCk63> met mooie foto's van de stad Groningen in de clip. Zie ook bericht op pagina 11.

Verwant en medewerker tegelijk

Een aantal medewerkers van Cosis heeft een dubbele pet op. Cosis is hun werkgever, maar ook de zorgverlener van hun kind. Hoe is dat? Is dat een voordeel of een nadeel. Heb je een streepje voor? Kom je in een spagaat als het gaat om de Driehoek? Levert het loyaliteitsproblemen op?

Gea Lohues, locatiehoofd in Coevorden en Schoonebeek, moeder van Sander (15). Sander bezoekt het EC Pontes in Coevorden.

“We hadden een plek voor Sander nodig in de dagbesteding en ik wilde niet dat deze bij Cosis zou zijn. Ik verwachtte dat het een slecht werkbaar situatie zou opleveren. Uiteindelijk kwamen we toch bij Cosis uit omdat ze het beste snapt wat Sander nodig had. Dat was wel even lastig, want je hebt op een heel andere manier te maken met collega's. Ik heb meteen gezegd dat als het om Sander ging, ik als moeder en niet als collega aangesproken wilde worden.”

Ingrid Lutterop is de moeder van Eke en secretaresse bij Cosis. Eke is 23 jaar en woont in woongemeenschap Hoogkerk. “Bij de keuze voor een woonplek voor Eke bleek Cosis gewoon een solide organisatie. Helemaal in het begin liepen we wel aan tegen de stroperigheid van een grote organisatie. De start verliep niet zonder hobbels. Dan heb je het voordeel van medewerker zijn: je weet wie waar zit en wie waar verantwoordelijk voor is. Ik heb toen gebeld met de verantwoordelijke manager. Dat heeft wel geholpen. Ik heb verder wel het idee dat ik het verschil medewerker versus verwant zuiver kan houden.”

Sanne is de 29-jarige dochter van Bert Middelbos, communicatiemedewerker. Ze gaat dagelijks naar WDL in Meppel. “Toen Sanne van het speciaal onderwijs kwam, wisten we eigenlijk meteen al wat de beste plek voor haar zou zijn. Dat komt door de voorkennis die je hebt als je bekend bent met de organisatie. We wisten meteen dat ze het allerbeste zou passen in de sfeer van WDL de Werf in Meppel. Ik ken de mensen daar en heb daar een zeer groot vertrouwen in. Tot op de dag van vandaag is dat een uitstekende keuze gebleken.”

NIEUWS!

Vele hartjes maken EEN grote

In de coronatijd ontstond het idee om met z'n allen één groot kunstwerk te maken. Iedereen die daar zin in had maakte een houten hartje. Dat is een enorm succes geworden! De meest prachtige harten zijn bij de verschillende locaties opgehaald en neergelegd bij Heel Cosis Klust in Assen.

Mee-werker Hayo heeft van alle ingezonden harten niet één, maar zelfs vier grote kunstwerken kunnen maken. Hij heeft van de verschillende harten weer een groot hart gemaakt. De kunstzinnige harten staan nu in de vier regiokantoren van Cosis. Zo heeft iedereen op afstand toch prachtig samen gewerkt om te komen tot één hartverwarmend resultaat!

Raymond is een productieve singer songwriter

Raymond van Vliet werkt bij Cosis Hout in Groningen. Hij woont zelfstandig in de stad, met zijn beste vrienden: zijn gitaren. Raymond speelt al heel lang gitaar en heeft nog wekelijks les. Sinds 2006 schrijft hij zelf liedjes.

Raymond: “Ik had een tekst geschreven over hoe ik me voelde en bedacht daarna dat ik het op muziek wilde zetten. Hoewel het de eerste keer was, ging het me verrassend goed af. Daarna ging ik meer schrijven en ervoer ik het zelfs als een soort therapie. Als ik me minder goed voel, speel ik op de gitaar en dan gaat het al snel beter met me. Elke week schrijf ik een song en neem die mee naar mijn gitaarleraar. Ik zing het lied, we verbeteren soms nog wat en dan nemen we het op. Ik heb al een paar honderd liedjes liggen. Live optreden heb ik een keer gedaan, maar daar werd ik te gespannen van. Dat is niet mijn ding. Alhoewel ik wel goede reacties op dat optreden heb gekregen.”

De nummers die Raymond schrijft zijn voornamelijk in het Engels omdat hij zich daar goed in kan uitdrukken. Raymond: “De meeste nummers gaan over het leven en de liefde, over hoe ik me voel en hoe ik omga met mijn problemen. Ik zou bijvoorbeeld best wat meer tederheid van de samenleving verlangen. Ik vind de mensen over het algemeen haastig en negatief. De wereld mag van mij wat vriendelijker zijn. Daar schrijf ik dan graag nummers over.

Mijn grote gitaarvoorbeelden zijn Eric Clapton en Stevie Ray Vaughan. Mijn favoriete componist en songwriter is John Lennon. Ik heb ook een aantal liedjes op Youtube gezet, en ik zou best een goed verkopend topalbum willen maken, toch houd ik het spelen en componeren het liefst voor mezelf.” De link van het liedje ‘Liefde’ <https://bit.ly/2GuCk63>

"De mensen van Cosis zijn mijn familie"

Leandre Mavungu (41) is geboren en opgegroeid in Congo in Afrika. Sinds 2001 verblijft hij in Nederland. Leandre wordt begeleid door Cosis in Emmen. Het contact met hulpverlening in Nederland heeft zijn leven gered. Leandre: "Ik beschouw de mensen van Cosis als mijn familie. Een familie zorgt altijd voor je."

"In Congo woonde ik bij mijn familie. Ik was elektricien en mijn broer was militair. Op een gegeven moment verdacht de regering mijn broer en zijn onderdeel in het leger ervan dat ze tegen het bewind waren. Dat ze de regering niet steunden en derhalve een bedreiging vormden. Mijn broer werd opgepakt en in de gevangenis gegooid. En met hem zijn hele familie, waaronder ik. En dat terwijl we allemaal volledig onschuldig waren. Mijn broer werd gedood en het was voor ons erg onzeker welk lot ons boven het hoofd hing. Ik werd apart gehouden van de rest, waarschijnlijk vanwege mijn leeftijd. Ik was een sterke jongeman van 20. Ik weet niet wat ze met mij van plan waren, maar ik zou overgeplaatst worden naar een andere gevangenis. Via via kreeg ik stiekem hulp. Tijdens het vervoer van de ene naar de andere gevangenis kreeg ik de gelegenheid

om te vluchten. Ik had wat geld meegenomen en instructies. Zo kreeg ik het voor elkaar om een zeehaven te bereiken in Angola. Ik had helemaal niets bij me behalve de kleren die ik aan had. Ik leefde in de wurgende onzekerheid over wat er met de rest van de familie zou gebeuren. Ik kan bijna niet beschrijven hoe afschuwelijk en angstig die tijd was."

Leandre: "Met zeven andere vluchtelingen werd ik aan boord gesmokkeld van een zeeschip. Een paar matrozen wisten van ons bestaan als verstekelingen in een kleine pikdonkere ruimte. De staf van het schip wist van niets. Ook dat was spannend uiteraard. We leefden in de kleine ruimte op pindakaas en water. Onze behoeften moesten we gewoon in een hoek van het hok doen. Je kunt je voorstellen hoe ongezond dat is geweest. Twee

“Het gaat gemiddeld genomen best goed met me, maar de herinneringen aan Congo blijven altijd knagen...”

weken zijn we onderweg geweest totdat we aanmerden in, wat ik denk, Antwerpen. Doodziek kwam ik van het schip toen de kust vrij was en we zijn als groep meteen uit elkaar gegaan. Ik was dus ziek en zag er uit als een vieze zwerver. Toch werd ik opgepikt door een Nederlandse man die me in de auto meenam naar een AZC in Rijsbergen. Daar werd ik meteen naar de ziekenboeg gebracht. Er werd onder andere een ernstige vorm van tuberculose vastgesteld. Ik was er beroerd aan toe. Maar liefst negen maanden ben ik behandeld. Daarna begon een zwerftocht van AZC naar AZC. Op deze manier heb ik half Nederland zo'n beetje gezien. Uiteindelijk kreeg ik in 2008 een verblijfsvergunning.”

“Daar was ik uiteraard erg blij mee, maar ik moest leven met een ernstige vorm van een post traumatisch stress syndroom (PTSS). De trauma's uit het verleden en onzekerheden in het heden maakten me psychisch een wrak. Ik had een ernstige vorm van dissociatie, veroorzaakt door weggedrukte angsten. Ik hoorde stemmen en regelmatig 'voodoo' in mijn hoofd. De psycholoog en de psychiater waar ik contact mee had vonden het raadzaam dat ik zou verhuizen van het AZC. Met meerdere mensen leven in een kleine, drukke ruimte zou allesbehalve bevorderend zijn voor mijn herstel. Zo kwam ik terecht bij Cosis, wat toen nog RIBW-Drenthe heette. Bij het Uilenveld in Emmen. Ik ging van daaruit elke dag naar de GGZ in Beilen voor behandeling. En vanuit het Uilenveld kreeg ik begeleiding en

coaching om te leren zelfstandig te zijn. Stap voor stap ging het wat beter met me en kon ik mijn leven weer een beetje op de rails krijgen. Het moeilijke is wel dat er periodes zijn waarin het goed gaat en waarin het minder gaat. Dat heb ik zelf niet in de hand, maar ik blijf hard aan mezelf werken om op de goede weg te blijven. Nog steeds maak ik stappen.”

“Na een paar jaar in Nederland heb ik een vrouw ontmoet. Ze kwam net als ik uit Congo. We kregen een relatie. Na enige tijd waren we dolblij met de geboorte van een drieling. Het deed me erg veel pijn toen bleek dat een van de drie niet levensvatbaar was. Dat was voor ons allemaal zwaar, maar bij mij kwam dat extra hard aan omdat ik nog volop bezig was met een herstelproces. Dan is de huid niet heel dik. Ondertussen is de relatie spijtig genoeg beëindigd en wonen moeder en dochters, momenteel 6 jaar oud, in het midden van het land. Ik ben dolgelukkig met de kinderen en ze komen regelmatig bij mij logeren in Emmen. Dat zijn dagen vol geluk. Ik hoop dat ik binnen afzienbare tijd wat dichterbij ze kan gaan wonen om ze makkelijker te kunnen zien. Dat gaat zeker lukken. Van dat vooruitzicht kan ik zeer gelukkig worden.”

“Het gaat gemiddeld genomen best goed met me, maar de herinneringen aan Congo blijven altijd knagen. De onzekerheid over het lot van mijn familie is moeilijk te dragen. Ik weet absoluut niet of er nog iemand in leven is. Dagelijks houdt deze vraag me bezig. We hebben al vele acties gedaan

om te achterhalen of we informatie kunnen krijgen. Internet, Facebook, Instagram, brieven naar instanties. Tot dusver tevergeefs ... “
(Tijdens het gesprek hierover breekt Leandre. Het vertellen van zijn verhaal blijft pijnlijk en trekt aan oude wonden.)

“Ik merk dat afleiding voor mij het beste medicijn is. Bezig zijn. Ik werk drie dagen in de week bij Menso, een onderdeel van sociale werkvoorziening Emco in Emmen. Daar werk ik met wasmachineonderdelen. Een andere prachtige afleiding is het contact met mijn kinderen. Als er stilte om mij heen is dringen de herinneringen zich weer op.”

“Ik ben de mensen van Cosis meer dan dankbaar. Ze hebben mij fantastisch geholpen. Zonder hen zou ik niet weten hoe het nu met mij zou zijn. En dat geldt ook voor de hulpverleners van de GGZ in Beilen. Voor mij zijn alle mensen die zich bemoeiden met mijn herstel en de mensen die mij hielpen familie. Ik zal ze altijd dankbaar blijven en ze nooit meer vergeten. Ook al ga ik in de toekomst ergens anders wonen. Het betekent meer voor mij dan ik ooit kan uitleggen. Naar Congo ga ik nooit weer. Natuurlijk wil ik ooit dolgraag weten wat er met mijn familie is gebeurd. Stel dat ik er achter kom dat er nog familieleden in leven zijn, dan zal ik niet in staat zijn naar mijn vaderland terug te keren. Dat land heeft mij zo beschadigd dat ik er altijd boos op zal blijven. Hoewel ik dagelijks met mijn gedachten in Afrika ben, is Nederland voor mij de toekomst.”

Werken bij Cosis in de vakantie

In de zomer willen veel medewerkers van Cosis graag met vakantie. Maar het werk in de woonlocaties en de werk- en dagbestedingslocaties gaat altijd en meestal onverminderd door. Om bezettingsproblemen te voorkomen werven veel teams vakantiekrachten. Van de vele tientallen hebben we er drie gevraagd naar hun motivatie en hun ervaringen.

Noëlle Edens vakantiekracht

Noëlle Edens is 18 jaar en werkte als vakantiekracht bij de Gildenhof in Appingedam. Noëlle had haar schoolstage al gedaan bij de Gildenhof. Dat was van alle kanten zo goed bevallen dat Noëlle gevraagd werd of ze in de vakantie kon werken.

Noëlle: “Dat streelt mijn ego natuurlijk wel. Het team heeft dus genoeg vertrouwen in mij om me als vakantiekracht aan het werk te zetten. Het verschil is dat ik, nu ik betaald wordt, ook een grotere verantwoordelijkheid krijg. Dat voelt erg goed. Als ik niet meer naar school zou hoeven dan zou ik zo met dit werk door willen gaan in de vorm van een vaste baan.”

Sander Smid vakantiekracht

Sander Smid uit Hoogeveen is 22 jaar en was vakantiekracht bij WDL Waringin van Cosis in Zuidwolde.

Sander: “Ik ben vakantiewerk gaan doen bij de dagbesteding van de Waringin om meer ervaring op te doen met werken en ik kan er profileringspunten voor krijgen voor mijn opleiding. En natuurlijk om even wat bij te verdienen. Bij de dagbesteding hebben we mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een psychische beperking. Het was eerst even een beetje zoeken naar de juiste manier van communiceren, maar dat ging al redelijk snel goed. De ervaring staat goed op mijn cv als ik na mijn studie toe ben aan solliciteren.”

Yasmine Emmerig vakantiekracht

Yasmine Emmerig is 22 jaar en werkte als vakantiekracht bij woonlocatie d' Olde Beke in Schoonebeek.

Yasmine: “Ik ben nu vakantiekracht, maar eerlijk gezegd ben ik gewoon op zoek naar een baan in de gehandicaptenzorg en dan is een vakantiebaan een mogelijke opstap. Je doet ervaring op en je kunt alvast aan je werkgever laten zien wat je in huis hebt. Ik werk met heel veel plezier, vanwege de fijne bewoners en vanwege de warme collega's. En hopelijk blijft het niet bij vakantiewerk.”

De onwaarschijnlijke kracht van muziek

In juni van dit jaar is Boele overleden. Hij was nog maar 49 jaar. Een week later, tijdens de afscheidsdienst, klonk zijn stem. Hij zong een lied voor zijn zus en voor zijn moeder, om hen te vertellen wat ze voor hem betekenden.

Boele woonde het laatste jaar van zijn leven in woongemeenschap de Drouwenerhof in Stadskanaal. Hij had maagkanker. Begin juni gaven zijn artsen aan dat hij uitbehandeld was. Ik, Judith de Lange, schrijver van dit verhaal, ben muziektherapeut bij Cosis. Begin juni kreeg ik een vraag van de betrokken gedragswetenschapper. Samen met de persoonlijk begeleider en familie was ze tot de conclusie gekomen dat Boele in deze terminale fase van zijn leven baat zou kunnen hebben bij muziektherapie. De muziektherapie zou ingezet worden om hem te ondersteunen in zijn proces van afscheid nemen en om hem een ontspannende en plezierige activiteit te bieden in deze fysiek en emotioneel

moeilijke laatste fase van zijn leven. Ik kende Boele niet. Ik vond het erg spannend en intiem om zo dichtbij iemand te komen in de laatste fase van zijn leven.

Zou hij dat niet als een inbreuk op zijn privacy ervaren? Wat kan ik betekenen voor iemand met wie ik nog geen (muzikale) band heb opgebouwd? Tegelijk was ik onder de indruk van de toewijding van de gedragswetenschapper en persoonlijk begeleider, die zo met hem meedachten. Zijn persoonlijk begeleider had hem alvast naar zijn muzieksmaak gevraagd. Ze gaf me Linda, Roos en Jessica op en Monique Smit. Na het bekijken van een paar video-clips schatte ik Boele in als een man die van 'vrouwelijk schoon' houdt. Ik studeerde een paar liedjes van de dames in, deed een mooie jurk aan, tutte me op en ging naar hem toe.

Hij lag op bed. Uitgemergeld. Zwakke stem. Weinig adem. Ik waste mijn handen secuur, gaf hem volgens coronaprotocol geen hand en ging op 1,5 meter van zijn bed zitten. Ik pakte mijn gitaar uit en zette mijn JBL-box

en mobiele telefoon klaar. Hoe te beginnen met muziek? Ik vertelde hem dat ik zijn favoriete muziek mee had. Zijn ogen lichtten op. Ondanks dat ik de liedjes had ingestudeerd, dacht ik dat de

echte artiesten hem meer zouden raken. Ik zette het liedje Ademnood op. De benen, handen en voeten van Boele tikten mee op de maat van de muziek. Hij probeerde mee te zingen, maar kwam bij elke regel adem tekort (wat een verdrietig samenvallen van songtitel en werkelijkheid).

Ik zag dat het hem frustreerde. Geconfronteerd worden met wat je niet meer kunt is altijd pijnlijk. Dus ik schakelde om naar live muziek. We zongen in de muzikale sfeer van het liedje, waarbij ik gitaar speelde. Hierdoor kon ik, telkens als Boele even op adem moest komen, hem daar ruimte voor geven in de muziek. Zijn stem werd steeds helderder en luider. Hij ging rechtop zitten en haalde steeds dieper adem. We zongen vooral klanken en soms wat woorden. Na een tijdje vroeg ik Boele of hij nog iets zou willen zeggen tegen iemand in zijn

leven. "Gina is mijn contactpersoon", was zijn reactie. We spraken over wat Gina voor hem betekent. Welk soort lied bij haar zou passen. Boele koos voor een vrolijk uptempo lied. Ik zette steeds een zin in en Boele maakte de zin af met alles wat hij net benoemd had. Voor de zekerheid, om het thuis uit te kunnen werken, nam ik het lied alvast op. Boele wilde ook voor moeder wat zingen. Dit moest een rustig liedje worden. Binnen een paar minuten stond ook zijn gevoel voor zijn moeder in muziek en taal op mijn telefoon. Ik liet de opnames aan Boele horen. Hij luisterde stil. En zei: "wat kan ik goed zingen." We spraken af elkaar de volgende vrijdag weer te zien. Thuis maakte ik de liedjes af, zodat Boele ze helemaal

zelf zou kunnen inzingen. Dinsdag werd ik gebeld. Boele was erg snel achteruit gegaan. Of ik eerder kon komen.

Woensdagochtend zat ik bij Boele op zijn balkon, met de teamcoördinator die mij had binnengelaten. Samen luisterden we naar de liedjes. We waren alle drie stil en aangedaan. Boele kon niet meer zingen. Na twee woorden was hij uitgeput. Ik speelde gitaar voor hem en zong wat. Of de gitaar op zijn buik mocht liggen, vroeg hij. Zachtjes bespeelde hij de snaren. In de maat van zijn muziek zong ik mee.

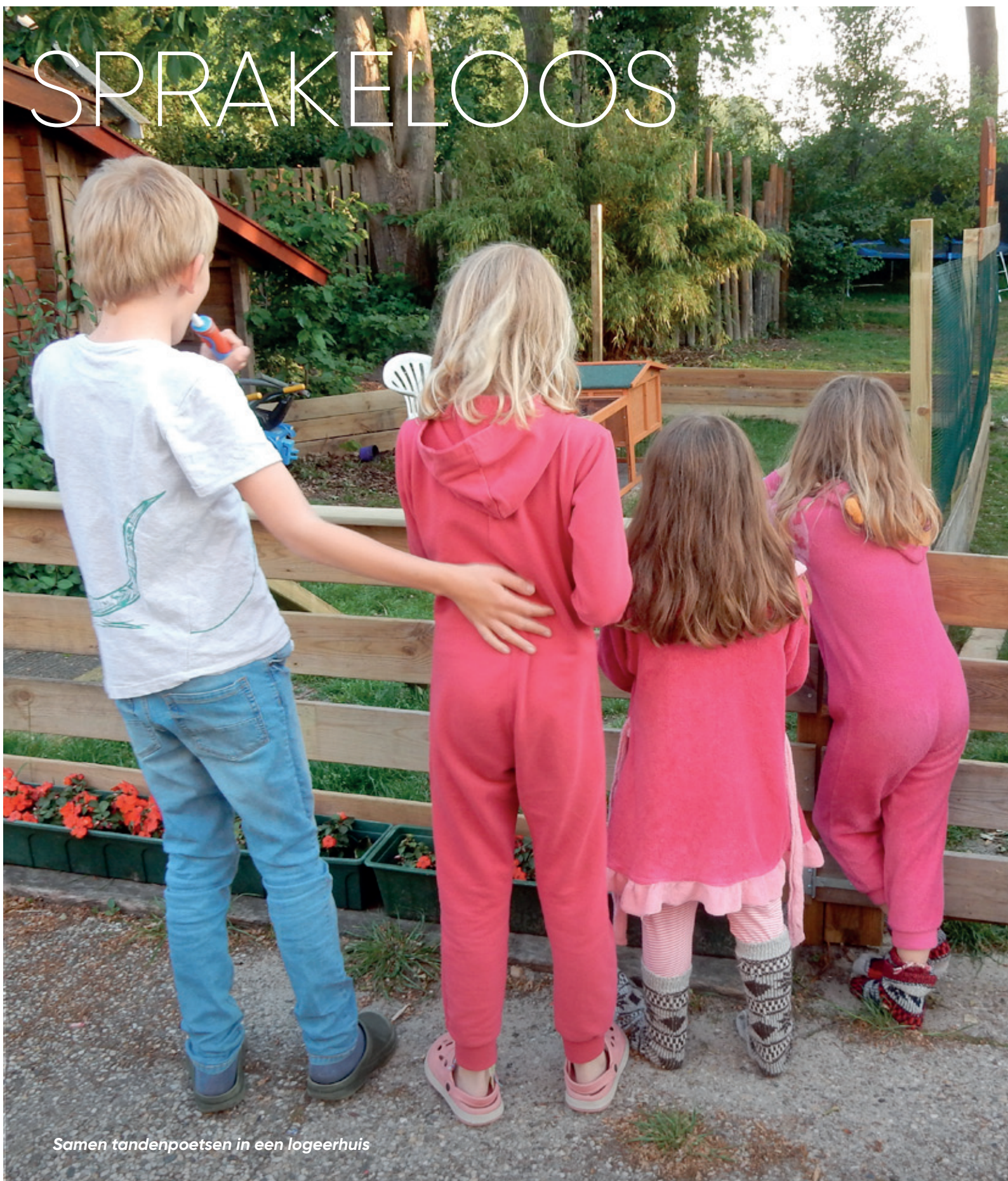
Donderdagochtend was ik er weer. Boele kon niet meer zelfstandig staan. Hij vroeg gelijk om de gitaar op zijn

buik. Hij speelde twintig minuten lang en stak af en toe zijn duim op. Dan keek hij me even heel bewust aan en lachte.

Donderdagavond is hij overleden.

Vrijdag heb ik de liedjes, met instemming van alle betrokkenen, naar het uitvaartcentrum gemaald. Deze zijn gedraaid tijdens zijn uitvaart. In de dagen na de afscheidsdienst kreeg ik van veel aanwezigen te horen hoeveel het had betekend om Boele te horen zingen, zijn eigen woorden te horen. De **kracht** van muziek. Zo goed dat die is ingezet bij Boele.

SPRAKELOOS

Samen tandenpoetsen in een logeershuis

NIEUWS!

Jorn is trots op #metzorggemaakt

Jorn Vogel werkt twee ochtenden in de week bij de woonwinkel #metzorggemaakt in Groningen. “Maar”, zegt Jorn, “ik hoop snel op uitbreiding van uren, want deze baan is me op het lijf geschreven!”

Jorn woont bij Cosis aan de Zonnelaan in Groningen. Hij werkt al 10 jaar bij Cosis. Omdat hij op school bezig was met houtbewerking is hij na het verlaten van school bij Cosis Hout gaan werken. Daar maakt hij houten materialen voor de verkoop. Jorn: “Op een gegeven moment hebben we bij Cosis Hout een winkeltje ingericht en ben ik daar aan het werk gegaan. Ik vond dat erg leuk en was er ook goed in. Ik deed de verkoop, maar ook de administratie. Na verloop van tijd draaide ik bijna het hele winkeltje in mijn eentje. Toen het plan van een nieuwe winkel in het pand van Kruit en Kramer kwam, meldde ik me direct aan om daar te gaan werken. Zo gezegd, zo gedaan. De nieuwe winkel heet #metzorggemaakt en staat op een prachtige plek, vlak naast de ingang van de grote woonwinkel. Tegenover de winkel is een grand café waar ook cliënten van Cosis werken. Ik draai nu nog voornamelijk de kassa, maar op termijn ga ik ook klanten in de winkel helpen. Ik ben erg trots op de winkel. Het is een woonwinkel met veel eigen gemaakte producten vanuit Cosis. De winkel kan zich meten met menig andere woonwinkel. We werken nog hard aan onze naamsbekendheid. Ik verwacht dat het tegen Sinterklaas en Kerst wel drukker wordt. Ik ben trots op mijn mooie baan en op de prachtige woonwinkel waar ik werk.”

www.facebook.com/winkelhoendiep
Zie ook pagina 8.

#Deugnietjes bij de Wendakker Hoogeveen

De mee-werkers van de WDL-locatie De Wendakker in Hoogeveen zijn met iets nieuws gestart: een kinderkledinglijn met de naam #Deugnietjes.

Zij maken de kleertjes volgens bestaande patronen. Het aanbod staat op instagram, ze leveren niet op bestelling. Nieuwsgierig? <https://www.instagram.com/deug.nietjes/>

Aaf vierde een uniek jubileum – en nam meteen maar even afscheid

Aaf Bodewes was teamcoördinator op WDL de Deel in Assen en vierde onlangs haar 50-jarig dienstverband bij Cosis. Aaf: “Ik denk dat het vrij uniek is dat iemand de 50 jaar vol maakt bij een werkgever in de zorgsector. Maar nu voelt het goed en kan ik na dit heuglijke feit ook met een afgerond gevoel afscheid nemen.”

Voor Aaf was er een kleine afscheidstour georganiseerd langs de locaties in Assen waar ze gewerkt heeft, maar de aangescherpte coronamaatregelen gooiden roet in het eten. Aaf: “Ik had wel in de gaten dat er iets te gebeuren stond. Cliënten deden steeds geheimzinniger als ze in mijn buurt kwamen, maar dit vond ik toch

wel een hele mooie verrassing. Toen ik aankwam met de auto stond er een lange haag van collega's en mee-werkers me op te wachten. Plotseling besefte ik dat het niet niks is om na zo'n lange termijn af te zwaaien. Ik had er wel naar toe geleefd, maar als het zover is, is het toch wel even emotioneel. Het werd nog erg gezellig in de kantine van de Deel waar alle groepen beurtelings afscheid kwamen nemen. Cosis, of welke naam de stichting in het verleden ook had, is altijd goed voor me geweest. Ik heb veel kansen gehad. Vanaf deze plaats een groet aan iedereen die ik in mijn werkzame leven ben tegengekomen. En dat zijn er heel, heel veel.”

Op pad met...

Lisette
van der Veen

'Een leven lang leren voor iedereen'

Lisette van der Veen is teamcoördinator dagbesteding bij Cosis. Tijdens een wandeling in het schilderachtige Appingedam vertelt Lisette over lokale samenwerking, de coronacrisis en cliënten.

De wandeling start in het Zusterhuis: de thuisbasis van Cosis in Appingedam. Het Kunstatelier is er op de begane grond, daarboven kantoren en creatieve ruimtes. Het is de plek waar elke ochtend begeleiders en cliënten uit Appingedam en omgeving samenkomen. Om zich daarna te verspreiden over de verschillende werkplekken in het stadje. Die reuring is er door corona al een tijdje niet meer. Lisette: "In juli gaan we over naar een ruimte onder woonlocatie het Bruggenhoofd. Door de coronacrisis hebben cliënten noodgedwongen sneller afscheid moeten nemen van het Zusterhuis."

"Het mooie van dit werk is mensen laten ontdekken dat ze meer kunnen dan ze denken."

In Appingedam bieden meerdere lokale ondernemers een werkplek aan de cliënten van Cosis. Ook zijn er initiatieven zoals de bewegingstrainingen met een lokale fysiotherapeut en bar 'Meneer Jansen' waar, normaal gesproken, elke maand een soosavond is voor cliënten van verschillende instellingen. Lisette: "Ze komen hiervoor zelfs vanuit Friesland naar Appingedam toe."

Een betrokken stadje

Lisette: "De betrokkenheid in Appinge-

dam is groot. Cliënten kunnen hier wandelend naar de dagbesteding of zelfstandig een boodschap doen. Veel winkeliers hebben ons telefoonnummer. Een tijdje geleden kregen we een telefoontje van het Kruidvat. Eén van onze cliënten wilde iets vragen, maar de medewerkster begreep haar niet. Dan loop ik er even naar toe en komen we er samen uit."

"Ook als je een beperking hebt, moet het mogelijk zijn om jezelf te blijven ontwikkelen."

Maatwerk op School

Het meeste recente initiatief is Maatwerk op School (MoS). Lisette: "Veel cliënten hebben geen makkelijke schooltijd gehad. En als ze na hun 18^e 'klaar' zijn, worden er nauwelijks onderwijsmogelijkheden geboden. Dat vind ik niet kunnen. Juist op latere leeftijd weet je beter wat je wilt. Voor iedereen is een leven lang leren belangrijk, het verrijkt je leven. Ook als je een beperking hebt, moet je die kans krijgen."

In Groningen hoorde ze van een avondschool: twee cliënten gingen er vanuit Appingedam naartoe. Ze zocht contact met Tonnie Postma van het Noorderpoortcollege. Samen werkten ze een plan uit voor een avondschool in Appingedam. Voorwaarde was wel dat de schoolopdrachten moesten aansluiten bij een vraag waar ze in de praktijk tegenaan liepen. Docent Peter Kraakman was bereid om een lesprogramma

te ontwikkelen. Na een intensieve voorbereiding waren er acht deelnemers. "De ene cliënt werkt bij de plaatselijke Hema: hij wilde beter leren rekenen. Weer een andere cliënt, hij werkt bij het tuincentrum, wilde beter pakbonnen leren lezen. Begin maart hadden we een informatieochtend op school. Iedereen enthousiast. Op vrijdag 3 april zouden we starten. Maar, door de coronacrisis liep dat helemaal anders. Uiteindelijk vonden we de oplossing in de laptops die we van de Vrienden van Cosis laptops kregen voor dit project. Die laptops brachten we bij de cliënten thuis. Peter startte daarna met online lessen. Via een groepsapp kunnen leerlingen aan de slag met opdrachten en eventueel nog vragen stellen aan Peter of elkaar." Ze vervolgt: "Je ziet cliënten met Skype werken alsof het de gewoenste zaak van de wereld is. Ze gingen beeldbellen om vragen te stellen en elkaar te overhoren; hoe leuk is dat! Tijdens de lockdown was de vrijdagochtend voor hen iets om naar uit te kijken."

De wandeling voert via theeschenkerij Hof van Daam terug naar het Zusterhuis. Lisette ziet daar Claudia en zwaait door de ramen: "Claudia zit ook in het MoS-project. Ze kan fantastisch taarten bakken en staat in de bediening. Ze kan geen Duits of Engels spreken met buitenlandse gasten. Op school gaat ze daarmee aan de slag. Op haar tempo, haar niveau. Wie weet durft ze over een tijdje wél naar dat tafeltje te lopen om die bestelling op te nemen. Reken maar dat ze daar trots op zal zijn! Dat het haar zelfvertrouwen geeft om nog een stapje te maken. En dat is precies waar het om gaat."

Maak kennis met cabaret!

Wij zijn cabaretgroep *Anders Dan* in Emmen; een mooie groep mensen die allemaal hun eigen levensverhaal hebben. Wij schrijven over dingen die we meemaken in ons leven. De onderwerpen en taboes die we bespreekbaar maken gaan o.a. over PTSS, depressies, chronisch ziek zijn en het coronavirus.

Onze groep is inzetbaar binnen Cosis, zoals bij openingen voor teams en congressen. Buiten Cosis zijn wij inzetbaar voor voorlichtingsmiddagen op scholen.

Wil je weten wie we zijn, nodig ons dan uit! Lijkt het je leuk om mee te spelen en onderdeel te worden van onze groep? Neem dan contact met ons op:

- 06 1177 0734.
- Bereikbaar op maandag, woensdag en vrijdag tussen 9.00-13.00 uur.

Corona of niet; Heel Cosis Klust door

Jack Poel, Jan Willem Zwols en Desiree Niemeijer zijn begeleiders bij het Cosis project Heel Cosis Klust, een project voor en door cliënten omtrent alles wat komt kijken bij verhuizen. In het weekend van 15 maart kwam ook bij hen de mededeling dat alle dagbesteding bij Cosis van de een op de andere dag werd stilgelegd vanwege het coronavirus.

Jack: "En toen hadden we wel een probleem. De agenda stond voor de korte termijn vrij vol met verhuisklussen. Veel cliënten moesten vrij snel van woning wisselen. Van een Beschermd Woonvorm naar een eigen woning en in sommige gevallen zelfs vice versa. Tevens waren er zes bewoners in de Biester in Gieten die moesten verhuizen omdat de huur van de woonlocatie afliep. Allemaal afspraken die niet konden wachten tot de intelligente lockdown was afgelopen. We overlegden met het hoofd dat we gewoon door zouden gaan met de verhuisklussen. Er konden geen cliënten helpen behalve degenen die verhuisd moesten worden. Grotendeels deden we de verhuizingen met woonbegeleiders en mensen van WDL Assen die vanwege de omstandigheden iets ruimer in de tijd zaten. En het is gelukt! We hielpen meer dan 30 mensen met verhuizen."

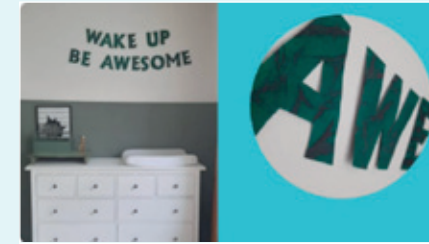
Jan Willem hoorde ook dat de cliënten van tuinonderhoud niet komen. Jan Willem: Ik hielp zelf mee bij alle verhuisklussen, en we organiseerden iets voor de mensen van het groen- en tuinonderhoud. De cliënten die thuis moesten blijven brachten we tuingereedschap, zodat ze bij hun eigen locatie aan het werk konden.

Desiree: "Ik was veel op pad om thuiszittende cliënten, coronaproof, te bezoeken. Met zijn drieën hielden we zeer geregeld contact met de mensen, en voor een aantal was het goed dat er ook even nabij contact was. Cliënten waren niet zozeer bang voor hun gezondheid, maar wel om sociale contacten en structuur kwijt te raken, terug te vallen in slechte gewoontes. Zo hielden we steeds de lintjes kort en actueel."

Jack: "Gelukkig mochten we langzaam weer dagelijks een aantal cliënten laten komen en kwam heel langzaam het oude ritme weer een beetje op gang. Ondanks alles ben ik blij dat we onze klussen gewoon konden afhandelen. Als dat niet had gekund waren er veel Cosis cliënten in de problemen gekomen."

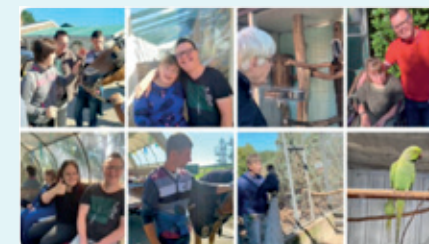

Cosis@SameninCosis—25 aug. 2020
Bij de #Sevenhof in Stadskanaal is het elke dag feest.... vooral nu ze hele mooie slingers met teksten maken. Meer info? Bel met WDL Sevenhof 06 12066381 of WDL Parkheem 06 37152629.

Cosis@SameninCosis—21 sept.2020
Op 4 januari 2021 openen Cosis en PlusKinderopvang de deuren in de zuidvleugel van CSG Dingstede in Meppel. Een prachtige nieuwe en unieke #samenwerking tussen twee partijen voor het jonge #kind. Het hele #nieuwsbericht vind je op onze website www.cosis.nu/alles-over-cosis/

Cosis@SameninCosis—26 sept.2020
De #woongroep van de Witte Valken in #Beilen geniet volop van de laatste zonnige dagen. De groep heeft de afgelopen weken twee bijzondere uitjes georganiseerd. Met als overkoepelend thema: #dieren! Wie heeft er nog meer zo #genoten van de laatste zomerse dagen?

Lees verder op cosis.nu

www.cosis.nu/alles-over-cosis/verhalen of scan de QR-code

Dennis als koetsier
<https://www.cosis.nu/alles-over-cosis/verhalen/dennis-pals-is-gediplomeerd-koetsier>

WDL op locatie
<https://www.cosis.nu/alles-over-cosis/verhalen/ieder-nadeel-heb-zijn-voordeel>

Durven lezen
<https://www.cosis.nu/alles-over-cosis/verhalen/ik-durf-weer-te-lezen>

Klachten? Blijf er niet mee rondlopen!

Een klacht kun je bespreken met de betrokkene(n) of leidinggevende. Kom je er samen niet uit? Of wil je om wat voor reden dan ook jouw klacht liever niet bespreken met begeleiding of leidinggevende? Dan kun je terecht bij onze interne klachtenfunctionaris Wemmy van Loobergen. Zij ondersteunt je als je een klacht wilt indienen. Wemmy is bereikbaar op 088 839 3217 of klachtenfunctionaris@cosis.nu. Als je iemand van buiten Cosis mee wilt laten denken, kun je ook een klacht indienen bij de onafhankelijke Interprovinciale Klachtencommissie IPKC. Op www.ipkc.nl kun je precies lezen wanneer en hoe je een klacht kunt indienen. Interprovinciale Klachtencommissie Groningen/Drenthe Postbus 30014, 9400 RA Assen, telefoon 06-30346998. Ook kun je op de website van de IPKC bij 'Contact' een klacht digitaal indienen.

Vertrouwenspersoon

Hiervoor zijn Jannetje Smith en Lout van der Velde bereikbaar. Jannetje Smith: 06 51 00 72 17 of e-mail j.smith@cosis.nu Lout van der Velde: 06 51 01 39 43 of e-mail l.vandervelde@cosis.nu

Dit is een uitgave van Cosis | T 088 839 3000 | communicatie@cosis.nu | www.cosis.nu | PRONK verschijnt driemaal per jaar | Redactie: Afdeling Communicatie Cosis
Fotografie: Marcel J. de Jong en anderen | Ontwerp en opmaak: AlbertsKleve BNO | Druk: Marneveenstra | Oplage: 2300 stuks
Input voor de redactie? Mail naar communicatie@cosis.nu of stuur een brief: Cosis, redactie PRONK, Postbus 214, 9400 AE Assen | Het volgende nummer verschijnt eind februari 2021. Opzeggingen voor het magazine PRONK kunnen gemaild worden aan: communicatie@cosis.nu. Adreswijzigingen of andere wijzigingen in de adressering dient u door te geven aan de woon- en/of werklocatie van uw verwant.

Pronkt!

Eke houdt van haken

Eke Lambers is 23 jaar en woont in woonvoorziening Hoogkerk. Ze woont daar samen met haar poes Cookie. Drie dagen gaat ze naar haar werk bij incassobureau LAVG in Groningen. Ze werkt daar als administratief medewerker. De grote hobby van Eke is haken. Op de foto's staan twee door haar gehaakte poppen. De ene pop is een 'mini me' en de andere pop is RuPaul van de televisieserie RuPaul's Drag Race.

Deze rubriek geeft een podium aan cliënten om met trots een zelfgemaakt product te tonen. Suggesties mailen naar communicatie@cosis.nu